C/2025/2939

22.5.2025

Usnesení Rady ke značce společného evropského diplomu a k dalším krokům na cestě k případnému společnému evropskému diplomu: posílení konkurenceschopnosti Evropy a zvýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání

(C/2025/2939)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

vycházejíc z vize uvedené v doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání ([1]),

s ohledem na závěry Rady o evropské strategii o posílení postavení vysokoškolských institucí pro budoucnost Evropy ([2]),

berouc na vědomí sdělení Komise o plánu pro evropský diplom ([3]),

1. ZNOVU OPAKUJE svůj neochvějný závazek vybavit současné i budoucí generace znalostmi, dovednostmi, kompetencemi a hodnotami nezbytnými pro zvládnutí určujících výzev naší doby, přičemž je jednotná ve své vizi odolné, připravené, inovativní a prosperující Evropy. Vzhledem k tomu, že globální změny nově formují naše společnosti – ozbrojené konflikty na hranicích Evropy i mimo ně, environmentální krize postupující rychlým tempem a technologické transformace, jež představují výzvy pro průmyslová odvětví a trhy práce –, uznáváme potřebu progresivního, koordinovaného a ambiciózního přístupu, který posílí konkurenceschopnost Evropy a zároveň zachová bohatství jejího kulturního, uměleckého a intelektuálního dědictví a různorodé vzdělávací tradice.

2. KONSTATUJE, že budoucnost Evropy závisí na síle jejích občanů – jak budou vzdělaní, angažovaní a jaké možnosti budou mít, aby utvářeli dynamickou a spravedlivou společnost a podíleli se na ní, a ZAVAZUJE SE, že bude podporovat generace Evropanů připravených čelit globálním výzvám a nepředvídatelné budoucnosti, a to s odhodláním a prostřednictvím inovací.

3. UZNÁVÁ, že vysokoškolské instituce a aliance vysokoškolských institucí, jako jsou například „Evropské univerzity“, hrají zásadní úlohu při podpoře akademické a vědecké excelence, průkopnických technologických objevech a rozvíjení základních znalostí, dovedností a kompetencí požadovaných v měnícím se světě práce, mimo jiné prostřednictvím interdisciplinárních přístupů, které integrují různé studijní obory; UZNÁVÁ, že mají klíčovou úlohu v rámci celoživotního učení, neboť představují jednu z možností, jak se vypořádat s přechody na trhu práce, zejména prostřednictvím rozvoje flexibilních a individualizovaných vzdělávacích drah, ve vhodných případech včetně vzdělávacích jednotek menšího rozsahu, jež vedou k mikrocertifikátům; a ZDŮRAZŇUJE potřebu obnovené a ambiciózní evropské spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání, která zachová konkurenční výhodu Evropy a její vedoucí postavení na světové scéně.

4. ZAVAZUJE SE se k určení a zavedení strategických řešení, která posílí schopnost Evropy přilákat talenty, udržet si odborné znalosti a stát v čele nově vznikajících odvětví a současně odstraní překážky bránící volnému pohybu talentů. Toto úsilí musí vycházet ze silných vzdělávacích základů, které usnadňují nadnárodní spolupráci mezi institucemi, podporují vyváženou a vysoce kvalitní mobilitu a zvyšují schopnost výukových a vzdělávacích rámců přizpůsobit se požadavkům budoucnosti, zejména plným využitím příležitostí, které nabízí ve všech členských státech program Erasmus+.

5. POTVRZUJE, že vzdělávání musí sloužit nejen jako nástroj ekonomického pokroku, ale především jako prostředek k podpoře demokratické, sociální a kulturní struktury, která společnost sjednocuje posilováním pozitivního a inkluzivního pocitu identity a sounáležitosti na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni, a to na základě společných evropských hodnot.

6. OPĚTOVNĚ POTVRZUJE, že Evropská unie hraje významnou úlohu při podpoře vzdělávání a odborné přípravy, přičemž plně respektuje odpovědnost členských států za utváření jejich politik v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, a ZDŮRAZŇUJE, že při navrhování evropských iniciativ je důležité zohledňovat vnitrostátní, regionální a místní potřeby a okolnosti.

7. PODTRHUJE, že Evropský prostor vzdělávání a Evropský výzkumný prostor jsou v součinnosti s Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání základními rámci spolupráce, jejichž cílem je podporovat, posilovat a podněcovat vzdělávání, výuku, kreativitu, výzkum, předávání znalostí a inovace v celé Evropě.

([1]) Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1.
([2]) Úř. věst. C 167, 21.4.2022, s. 9.
([3]) Dokument COM(2024) 144 final.

8. BERE NA VĚDOMÍ zprávu Enrica Letty, ve které se navrhuje zavedení páté svobody zahrnující výzkum, inovace a vzdělávání, jakož i rozvoj evropského diplomu, a to s cílem posílit nadnárodní spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání a podpořit pohyb talentů v celé Evropě na integrovanějším jednotném trhu. Dále UZNÁVÁ zprávu Maria Draghiho, v níž se zdůrazňuje, že inovace jsou klíčem k ekologické a digitální transformaci nezbytné k posílení odolnosti Evropy, ZDŮRAZŇUJE, že je naléhavě nutné odstranit rozdíly v inovacích, a ZDŮRAZŇUJE, že je třeba, aby systémy vzdělávání a odborné přípravy lépe reagovaly na měnící se potřeby v oblasti dovedností.

9. PODTRHUJE, že ačkoli diskuse o společném evropském diplomu probíhají, Rada Evropské unie dosud nepřijala rozhodnutí o jeho případném zavedení, a že jakýkoli odkaz na společný evropský diplom v tomto usnesení Rady by měl být chápán v tomto smyslu.

10. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba zachovat autonomii a různorodost vysokoškolských institucí a v souladu s právem EU spravedlivý přístup ke zdrojům, včetně dostupného financování ze strany Unie, bez ohledu na formu fungování těchto institucí, a to při respektování rozpočtových zásad a hodnot Unie zakotvených v článku 2 SEU, které jsou relevantní pro plnění rozpočtu, a POTVRZUJE inkluzivní přístup, který umožňuje všem vysokoškolským institucím těžit z evropské a mezinárodní spolupráce a současně zajišťuje, aby žádná instituce nebyla při úsilí o excelenci opomenuta.

11. ZDŮRAZŇUJE, že jakákoli nová iniciativa zaměřená na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání – včetně zavedení značky společného evropského diplomu a dalších kroků na cestě ke společnému evropskému diplomu – musí být vedena na základě společného a postupného přístupu, který zabrání další administrativní zátěži pro vysokoškolské instituce a vnitrostátní agentury pro zajišťování kvality a finančním závazkům nad rámec stávajících finančních prostředků, aniž by byla dotčena jednání o víceletém finančním rámci na období po roce 2027, a musí zajistit, aby pokrok byl sdílen mezi všemi členskými státy, a ZAVAZUJE SE, že toto úsilí bude rozvíjet se soudržným, ambiciózním a neochvějným odhodláním s cílem zajistit, aby vzdělávání sloužilo jako základ pro osobní, společenské a profesní naplnění, jakož i pro aktivní občanství všech Evropanů.

12. KONSTATUJE, že konečné výsledky projektů programu Erasmus+, které se zabývají experimentováním s politikami a týkají se značky společného evropského diplomu, nabízejí příležitost k dalším diskusím o tom, jak usnadnit vysokoškolským institucím, které jsou zapojeny do nadnárodní spolupráce, aby poskytovaly společné programy a udělovaly společné diplomy v souladu s nástroji boloňského procesu, a to i prostřednictvím relevantních iniciativ, jako je společný evropský diplom. Zavedení značky evropského diplomu má potenciál zvýšit počet společných studijních programů tak, aby bylo dosaženo jejich kritického počtu a členské státy byly motivovány odstranit řadu překážek týkajících se poskytování společných studijních programů.

13. SOUHLASÍ s tím, že značka společného evropského diplomu a výsledky dalších kroků směřujících ke společnému evropskému diplomu mohou mít potenciál zvýšit atraktivitu společných studijních programů, mobilitu a případně automatické uznávání diplomu, vytvořit vzdělávací prostředí orientované na budoucnost, které podporuje inovace a přeshraniční spolupráci, a posílit evropské vysokoškolské vzdělávání a jeho globální postavení, a to ve prospěch dnešních občanů a generací, které budou utvářet budoucnost Evropy.

14. ZDŮRAZŇUJE, že při provádění činností stanovených v tomto usnesení by měl být brán zřetel na systémy vzdělávání a odborné přípravy v různých vnitrostátních právních rámcích.

URČUJE NÁSLEDUJÍCÍ TŘI ETAPY S CÍLEM ZAVÉST ZNAČKU SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO DIPLOMU A PŘIPRAVIT PŮDU PRO SPOLEČNÝ EVROPSKÝ DIPLOM:

1. ETAPA 1: DOKONČENÍ PŘÍPRAV NA ZAVEDENÍ ZNAČKY SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO DIPLOMU (2025–2026)

2. ETAPA 2: ZAVEDENÍ ZNAČKY SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO DIPLOMU, MONITOROVÁNÍ JEJÍHO PROVÁDĚNÍ, HODNOCENÍ JEJÍHO POUŽÍVÁNÍ A REALIZACE PRACÍ V OBLASTI PROVEDITELNOSTI A PRŮZKUMU NA SPOLEČNÉM EVROPSKÉM DIPLOMU (2026–2028)

3. ETAPA 3: REFLEXE A PŘIJETÍ FAKTICKY PODLOŽENÉHO ROZHODNUTÍ O DALŠÍCH KROCÍCH NA CESTĚ KE SPOLEČNÉMU EVROPSKÉMU DIPLOMU (2029)

1. **ETAPA 1: DOKONČENÍ PŘÍPRAV NA ZAVEDENÍ ZNAČKY SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO DIPLOMU (2025–2026)**

KOMISE SE VYZÝVÁ, aby společně s členskými státy a v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami:

a) zřídila v rámci pracovní skupiny pro vysokoškolské vzdělávání, která spadá pod strategický rámec Evropského prostoru vzdělávání, (dále jen „pracovní skupina strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání“) laboratoř politik, která bude pověřena vypracováním komplexního rámce pro značku společného evropského diplomu a povinnostmi, jako jsou:

— vypracování jasných definic, popisů, ukazatelů a společné metody k ověření dodržování kritérií stanovených v příloze II doporučení Rady o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání, a to při plném respektování pravomocí členských států v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, jakož i zásady subsidiarity;

— vypracování pokynů a postupů pro vydávání značky společného evropského diplomu;

— návrh standardizované šablony pro vizuální identitu značky, včetně jejího grafického znázornění, a to ve fyzickém i digitálním formátu.

Laboratoř politik bude složena ze zástupců členských států, kteří jsou členy pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání (nebo jakékoli nástupnické skupiny zřízené na základě tohoto rámce), a dalších odborníků delegovaných členskými státy, jakož i ze zástupců Komise. Podle potřeby mohou k práci laboratoře politik na konkrétních tématech přispívat odborníci, které laboratoř přizve. Činnost laboratoře by měly společně řídit členské státy a Komise, přičemž Komise bude poskytovat technickou a organizační podporu.

b) do poloviny roku 2026 předložila Radě výsledky práce laboratoře politik zřízené v rámci pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání s cílem umožnit v roce 2026 účinné zavedení značky společného evropského diplomu.

ČLENSKÉ STÁTY SE DÁLE VYZÝVAJÍ, ABY

a) pokud tak dosud neučinily, plně provedly nástroje boloňského procesu, jako je evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS), dodatek k diplomu, Evropské standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG) a evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, jakožto klíčové faktory pro zavedení značky společného evropského diplomu. Toto opatření by mělo podpořit hlubší a flexibilnější nadnárodní spolupráci v celé Evropě, zejména v očekávání zavedení značky společného evropského diplomu a dalších kroků na cestě ke společnému evropskému diplomu;

b) přijaly nezbytná opatření, která umožní zavedení značky společného evropského diplomu do konce roku 2026, čímž se zajistí soudržnost a rovné příležitosti pro všechny vysokoškolské instituce v Evropě.

2. **ETAPA 2: ZAVEDENÍ ZNAČKY SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO DIPLOMU, MONITOROVÁNÍ JEJÍHO PROVÁDĚNÍ, HODNOCENÍ JEJÍHO POUŽÍVÁNÍ A REALIZACE PRACÍ V OBLASTI PROVEDITELNOSTI A PRŮZKUMU NA SPOLEČNÉM EVROPSKÉM DIPLOMU (2026–2028)**

KOMISE A ČLENSKÉ STÁTY SE VYZÝVAJÍ, ABY

a) v období let 2026 až 2028 společně zavedly značku společného evropského diplomu a tento proces řídily s cílem otestovat proveditelnost a posoudit potenciální důsledky z politického, právního, finančního a administrativního hlediska a rozsah, v jakém byly odstraněny překážky nadnárodní spolupráce na společných diplomech v oblasti vysokoškolského vzdělávání, jako jsou překážky uvedené v konečných výsledcích projektů programu Erasmus+, které se zabývají experimentováním s politikami a týkají se značky společného evropského diplomu;

b) využívaly laboratoř politik pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání jako platformu pro hodnocení pokroku při zavádění značky společného evropského diplomu, usnadňovaly strukturovanou spolupráci s vysokoškolskými institucemi, studenty, agenturami zajišťujícími kvalitu a dalšími zúčastněnými stranami a posuzovaly pojetí a proveditelnost společného evropského diplomu s ohledem na další kroky a další postup.

KOMISE SE VYZÝVÁ, ABY

a) navrhla cílená opatření na podporu vysokoškolských institucí, které v rámci společných programů mají o vydávání značky společného evropského diplomu zájem;

b) podporovala viditelnost značky společného evropského diplomu a sdílela o ní informace mezi vysokoškolskými institucemi, studenty, zaměstnavateli a ve společnosti obecně. Toto úsilí by mohlo zahrnovat návrh vizuální identity a komunikační strategie a strategie budování značky, které budou prezentovat přidanou hodnotu značky pro studenty, výzkum a inovace ve všech členských státech, jakož i její potenciál přilákat mezinárodní studenty;

c) předložila Radě výroční zpětnou vazbu, jakmile bude zavádění značky společného evropského diplomu zahájeno. Tato zpětná vazba by měla obsahovat informace o procesu zavádění, nově vznikajících problémech a veškeré získané poznatky, což umožní provést nezbytné úpravy s cílem podpořit úspěšné zavedení značky;

d) monitorovala a provedla komplexní hodnocení etapy zavádění, a to v úzké spolupráci s laboratoří politik pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání, v němž posoudí:

   — výsledky a potenciální přidanou hodnotu značky společného evropského diplomu, se zvláštním důrazem na proveditelnost, problémy, které se vyskytly, a jakýkoli potenciální dopad této iniciativy;

   — relevanci značky společného evropského diplomu, pokud jde o podporu nadnárodní spolupráce, zvýšení atraktivity a počtu společných studijních programů v EU, posílení globální konkurenceschopnosti evropského vysokoškolského vzdělávání a vyváženou mobilitu studentů a pracovníků vysokých škol;

e) společně s laboratoří politik pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro vysokoškolské vzdělávání realizovala studii proveditelnosti týkající se společného evropského diplomu, v níž vyhodnotí evropská kritéria, na jejichž základě by se společný diplom uděloval, odpovídající postupy zajišťování kvality a potenciál diplomu, pokud jde o odstranění překážek nadnárodní spolupráce na společných diplomech v oblasti vysokoškolského vzdělávání, provede analýzu jeho dopadu na hodnotu a uznávání akademických programů a institucí vysokoškolského vzdělávání udělujících tento diplom a posoudí perspektivy studentů, včetně klíčových výzev, domnělých přínosů a možných alternativních přístupů;

f) do konce roku 2028 předložila Radě hodnotící zprávu o zavedení značky společného evropského diplomu a studii proveditelnosti týkající se společného evropského diplomu k dalšímu rozhodnutí.

ČLENSKÉ STÁTY SE VYZÝVAJÍ, ABY

a) s Komisí sdílely relevantní údaje s cílem usnadnit komplexní hodnocení zavedení značky.

3. **ETAPA 3: REFLEXE A PŘIJETÍ FAKTICKY PODLOŽENÉHO ROZHODNUTÍ O DALŠÍCH KROCÍCH NA CESTĚ KE SPOLEČNÉMU EVROPSKÉMU DIPLOMU (2029)**

Na základě výsledků analýzy hodnotící zprávy Komise o zavedení značky společného evropského diplomu a studie proveditelnosti týkající se společného evropského diplomu může Rada rozhodnout o dlouhodobém zavedení značky společného evropského diplomu a vyzvat Komisi, aby navrhla další konkrétní kroky k zavedení tohoto diplomu. Zavedení takového společného diplomu by mohlo pro budoucnost vysokoškolského vzdělávání v Evropské unii přinést novou perspektivu a sloužit jako prostředek k podpoře osobního, společenského a profesního rozvoje a aktivního občanství současných i budoucích generací.